

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKÁ UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO ROZVOJA
1127723

Činnosť obecného úradu vybranej obce pri riešení krízovej situácie

Nitra 2010

Kornel Ballabáš

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKÁ UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Činnosť obecného úradu vybranej obce pri riešení krízovej situácie
Bakalárska práca

Študijný program: Ochrana pred prírodnými a hospodárskymi
katastrofami

Študijný odbor: 8.3.7 občianska bezpečnosť

Školiace pracovisko: Katedra trvalo udržateľného rozvoja

Školiteľ: Ing. Martin Prčík PhD.

Nitra 2010

Kornel Ballabáš

ABSTRAKT

Bakalárska práca je zameraná na činnosť obecného úradu Kolíňany pri riešení krízovej situácie. Práca pozostáva z prehľadu o súčasnom stave problematiky, definovania pojmov, metodiky práce, cieľu práce, z vlastných výsledkov, záveru a následne návrhov opatrení. Bakalárska práca je zameraná na analýzu územia obce Kolíňany, možné vzniknuté krízové situácie, núdzové zásobovanie pitnou vodou, návrhy na zlepšenie systému núdzového zásobovania pitnou vodou, pre prípad zásobovania v mimoriadnej situácii. Za dôležité sa považuje oboznámiť obyvateľov pred prípadnými krízovými situáciami a poučiť ich ako sa pri nich zachovať.

Kľúčové slová: kríza, krízová situácia, krízový manažment, núdzové zásobovanie, povodeň,

ABSTRAKT

Die Bakkalararbeit ist an die Tätigkeit der Gemeindeamt in Kolinany bei der Losung der Krisensituation konzentriert. Die Arbeit besteht aus der Übersicht den heutigen Gestandt der Problematik, Begriffdefinierung, Arbeitmethodik, Ergebnissen, Epilog und Massnahmeplanung. Die Arbeit beschreibt die Gelände der Gemeine Kolinany, moglich entstandene Krisensituationen, Hauswasserversorgung bei der Krisensituation und die Vorschlage der Verbesserung bei der Versorgung. Sehr wichtig ist die orientierung der Bewohner und ihre Betragen vor der Krisensituationen .

Stichworte: die Krise, die Krisensituation, das Krisemanagment, Notwasserversorgung, die Überschwemmungen

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Čestne vyhlasujem, že som bakalársku prácu vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru súvisiacu so zameraním bakalárskej práce.

Nitra, máj 2010

.....
podpis autora BP

Touto cestou vyslovujem poďakovanie pánovi Ing. Martinovi Prčíkovi, PhD. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní predloženej bakalárskej práce.

Použité označenie

SR	Slovenská republika
NR	Národná rada
Z.z.	Zbierka zákonov
CO	Civilná ochrana
MS	Mimoriadna situácia
MU	Mimoriadna udalosť
ZP	Záchranné práce
IZS	Integrovaný záchranný systém
OcÚ	Obečný úrad
OR PZ	Okresný policajný zbor
ObÚ	Obvodný úrad
NsP	Nemocnica s poliklinikou

Obsah

	S
Úvod	7
1 PREHĽAD O SÚČASNOM STAVE ROBLEMATIKY.....	8
1.1 Charakteristika problematiky krízových situácií	8
1.2 Krízový manažment, krízové riadenie	13
1.3 Legislatívny rámec zastrešujúci problematiku	13
2 CIEĽ PRÁCE	16
3 METODIKA PRÁCE	17
3.1 Charakteristika obce	17
3.2 Štruktúra obecného úradu Kolíňany	18
3.3 Použité metódy a spôsob spracovania údajov	19
4 VLASTNÁ PRÁCA	21
4.1 Možné krízové situácie a činnosť obecného úradu pri ich riešení	21
4.1.1 Ohrozenia obce	21
4.1.2 Stanovenie zodpovednosti za plnenie prijatých úloh a opatrení na základe platných právných noriem	23
4.2 Riešenie krízovej situácie	26
4.2.1 Výpadok elektrického prúdu	26
4.2.2 Povodeň	26
4.2.3 Znehodnotenie vodného zdroja	27
4.3 Všeobecné ustanovenia, riadiace zložky a výkonné zložky v obci Kolíňany	27
4.3.1 Všeobecné ustanovenia	27
4.3.2 Riadiace zložky	28
4.3.3 Výkonné zložky	28
4.4 Evakuácia v obci Kolíňany	28
4.4.1 Znenie vyhlásenia evakuácie	28
4.4.2 Spôsob vyhlásenia evakuácie v obci Kolíňany	29
4.4.3 Pokyny pre vedúcich úsekov	30
4.4.4 Úlohy odborného zabezpečenia evakuácie	30
4.5 SWOT analýza	32
5 DISKUSIA	33
6 NÁVRH OPATRENÍ	34
7 ZÁVER	35
8 POUŽITÁ LITERATÚRA	36
Prílohy	38

ÚVOD

Každodenný život môžu narušiť krízové situácie, ku ktorým patria aj mimoriadne udalosti. Na účely zákona sa mimoriadnou situáciou rozumie obdobie ohrozenia alebo obdobie pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti na život, zdravie alebo na majetok, ktorá je vyhlásená podľa tohto zákona; počas nej sa vykonávajú opatrenia na záchranu života, zdravia alebo majetku, na znižovanie rizík ohrozenia alebo činnosti nevyhnutné na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti. Na účely tohto zákona sa mimoriadnou udalosťou rozumie živelná pohroma, havária, katastrofa, alebo teroristický útok.

Mimoriadna situácia sa vyhlasuje a odvoláva prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov. Po vyhlásení mimoriadnej situácie sa vykonávajú tieto úlohy a opatrenia: záchranné práce silami a prostriedkami z celého územia, na ktorom bola vyhlásená mimoriadna situácia, evakuácia, núdzové zásobovanie a núdzové ubytovanie alebo použitie základných zložiek integrovaného záchranného systému a ostatných zložiek integrovaného záchranného systému.

Ochrana obyvateľstva je systém úloh a opatrení zameraných na ochranu života, zdravia a majetku osôb, ktoré sú zabezpečované na základe analýzy územia Slovenskej republiky z hľadiska možných mimoriadnych udalostí.

Úlohy a opatrenia civilnej ochrany sú prijímané na znižovanie rizík ohrozenia a určovanie postupov a činností pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Spočívajú najmä v organizovaní, riadení a vykonávaní záchranných prác na záchranu osôb, v poskytovaní pred lekárskej a lekárskej pomoci, vyslobodzovaní osôb, ale tiež v organizovaní a zabezpečovaní hlásnej a informačnej služby, poskytovaní núdzového zásobovania a núdzového ubytovania, v zabezpečovaní a vykonávaní ukrytia a evakuácie, vykonávaní proti radiačných, protichemických a proti biologických opatrení, organizovaní, riadení a vykonávaní prípravy na civilnú ochranu.

Obec je v súlade s právnymi normami povinná poskytnúť obyvateľovi obce nevyhnutnú okamžitú pomoc v jeho náhlej núdzi spôsobenej živelnou pohromou, haváriou alebo inou podobnou udalosťou, hlavne zabezpečiť mu lekársku starostlivosť, v prípade potreby a ďalej prístrešie, stravu alebo inú materiálnu pomoc.

Cieľom práce bolo analyzovať a vypracovať činnosť obecného úradu pri riešení vybraných krízových situácií.

1 PREHĽAD O SÚČASNOM STAVE PROBLEMATIKY

1.1 Charakteristika problematiky krízových situácií

Kríza

Špatenková (2004) uvádza, že kríza predstavuje prechodný stav vnútornej nerovnováhy spôsobený kritickými udalosťami alebo takými životnými udalosťami, ktoré vyžadujú zásadné zmeny a riešenia.

Žáry (2004) konštatuje, že kríza môže byť výsledkom zmien v okolí organizácie – subjektu, alebo môže vzniknúť z vnútorných príčin organizácie, napríklad nezvládnutím bežných problémov pre neschopnosť manažmentu primerane komunikovať a prijímať včas účinné opatrenia. Skutočne predvídave riadenie myslí na možné krízy dávno predtým, než by mohli nastať.

Šimák (2001) hovorí, že kríza predstavuje odchýlku od rovnovážneho stavu, rozhodný okamih alebo časový úsek, po ktorom nasleduje obrat vo vývoji. Je to teda zložitý a nebezpečný stav v živote spoločnosti, v prírode a v technologických procesoch, ktorého negatívne dôsledky môžu vážne ohroziť ich funkciu, prípadne aj existenciu.

Krízová situácia

Krízovú situáciu definuje Gozora (2000) ako nepredvídateľný alebo ťažko predvídateľný priebeh dejov a činností po narušení rovnovážneho stavu prírodných, spoločenských, výrobných a technologických systémov, ktoré ohrozujú život obyvateľstva, životné a pracovné prostredie, ekonomické a duševné statky krajiny a jej obyvateľstva.

Krízová situácia môže byť podľa Šimáka (1999) a ďalších autorov determinovaná zlyhaním hospodárskeho mechanizmu a makroekonomických nástrojov riadenia. Šimák (2001) uvádza, že len výnimočne možno krízovú situáciu popísať ako jednosmerný lineárny proces, ktorý sa vyvíja postupnými krokmi. Skôr sa jedná o rozvetvený exponenciálny a nerovnomerný proces. Z uvedených definícií vyplýva, že krízové situácie môžu vzniknúť na makroekonomickej i mikroekonomickej či podnikovej úrovni, ktoré vyžadujú osobitné prístupy a opatrenia na ich odstránenie.

Krízové situácie majú tendenciu rozširovať sa, a tak sme často svedkami, že krízová situácia lokálneho významu prerastie do regionálneho, celoštátneho a nadnárodného rozmeru. Príkladom sú mnohé priemyselné havárie, požiare, terorizmus, zemetrasenie a podobne (Gozora, 2000).

Šimák a Filip (2006) definujú krízovú situáciu ako taký časovo a priestorovo vymedzený alebo ohraničený priebeh javov a procesov po narušení rovnovážneho stavu spoločenských, prírodných a technologických systémov a procesov, v dôsledku ktorých sú ohrozené životy ľudí, životné prostredie, ekonomika, duchovné a hmotné hodnoty štátu alebo regiónu a jeho obyvateľov a môže byť narušené fungovanie inštitúcií verejnej moci. Je to taká situácia, ktorá svojím charakterom, negatívnymi účinkami a rozsahom vážne naruší, prípadne zmení hospodársky alebo spoločenský chod štátu, územného celku alebo konkrétneho subjektu.

Na podporu riešenia krízovej situácie sú uplatňované nástroje krízového riadenia vrátane vyhlásenia krízového stavu v zmysle ústavného zákona č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

Zákon č. 387/2002 Z.z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu definuje krízovú situáciu ako obdobie, počas ktorého je bezprostredne ohrozená alebo narušená bezpečnosť štátu a ústavné a orgány môžu po splnení podmienok ustanovených v zákone, alebo osobitnom zákone na jej riešenie vyhlásiť výnimočný stav, núdzový stav alebo mimoriadnu situáciu.

Podľa charakteru krízových situácií a príčin, ktoré ich vyvolali, Repka a Ubrežiová (2002) rozdeľujú krízové situácie nasledovne:

- a) krízové situácie vyvolané prírodnými činiteľmi,
- b) krízové situácie spôsobené ľudskými činiteľmi,
- c) sekundárne krízové situácie.

Horáček (1997) uvádza, že krízové situácie sa z psychologického hľadiska prejavujú určitými znakmi:

- rýchle a časté zmeny situácie, ktoré si vyžadujú tvorivo a pružne myslieť, rozhodovať a konať,
- nevyhnutnosť rozhodnúť sa a konať aj napriek vzniku komunikačných bariér i po počiatočnom nedostatku informácií,
- napäté časové normy pri plnení úloh,
- množstvo rušivých vplyvov, ktoré pôsobia na činnosť pracovníkov (hluk, výbuchy, požiare...),
- trvalejšie vysoké emocionálne napätie ako dôsledok ohrozenia hodnôt, záujmov, perspektív pracovníkov, ich zdravia a životov,

- vznik konfliktov a frustračných stavov, ktoré narúšajú vzťahy v skupinách riešiacich krízové situácie.

Buzalka (2001) uvádza, že krízová situácia je vyvolaná vznikom a priebehom krízy a je možné ju chápať ako synonymum mimoriadnej situácie.

Je možné ju charakterizovať ako:

1. ťažko predvídateľný, alebo nepredvídateľný priebeh skutočností po narušení rovnovážneho stavu systému (prírodného, spoločenského, mechanického...), ohrozujúci život a zdravie, ŽP, majetok ľudí, celej spoločnosti hrozí výrazná degradácia. Môže byť spôsobená živelnou pohromou alebo priemyselnou haváriou, terorizmom a ďalšími excesmi.
2. bezprostredné ohrozenie demokratických noriem spoločnosti, zvrchovanosť a územná celistvosť štátu, systém ekonomiky, štátnej dopravy, zdravie, životy a majetok veľkého počtu osôb, životné prostredie, plnenie medzinárodných záväzkov, pričom ohrozenie nie je možné odvrátiť, alebo jeho následky odstrániť normálnou riadnou činnosťou krízového manažmentu a integrovaného záchranného systému (pre získanie mimoriadnych kompetencií) je potrebné vyhlásiť krízový stav.

Jednou z možných krízových situácií je mimoriadna udalosť (MU), ktorá negatívne pôsobí na život, zdravie, prípadne na majetok obyvateľstva. Rozumie sa ňou živelná pohroma, havária, katastrofa, teroristický útok. Je možné rozdeliť ich v súlade so zákonom NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov na:

- Pri živelných pohromách ide o nežiaduce uvoľnenie kumulovaných energií alebo hmôt v dôsledku nepriaznivého pôsobenia prírodných síl, pričom súčasne môžu pôsobiť nebezpečné látky alebo ničivé faktory majúce negatívny vplyv na človeka a na materiálne hodnoty (povodne, zemetrasenia, výbuchy sopiek).
- Pri haváriách ide o tzv. odchýlky od ustáleného prevádzkového stavu, v dôsledku ktorého unikli nebezpečné látky alebo pôsobili iné ničivé faktory, ktoré majú negatívny vplyv na život, zdravie a majetok obyvateľstva.
- Katastrofy predstavujú nárast ničivých faktorov a ich následná kumulácia v dôsledku živelných pohrôm a havárií. Ako katastrofy je teda označovaná len malá časť živelných pohrôm a havárií. Patria medzi ne veľké zemetrasenia, letecké a námorné havárie, nehody v doprave spojené s únikom nebezpečných látok, havárie jadrových zariadení, deštrukcie vodohospodárskych diel a rad ďalších.

- Teroristickým útokom rozumieme cielený útok skupiny ľudí alebo jednotlivca so zameraním na usmrtenie, zranenie alebo vyvolanie paniky u veľkej skupiny obyvateľstva. Ich cieľom bývajú strategické stavby, vodohospodárske diela veľkého významu, príp. symboly štátnosti.

Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov definuje mimoriadnu situáciu (MS) ako obdobie ohrozenia alebo pôsobenia negatívnych následkov mimoriadnej udalosti na život, zdravie alebo majetok, prípadne životné prostredie, počas ktorého sú vykonávané opatrenia na znižovanie rizík, ohrozenia alebo postupy a činnosti na odstraňovanie následkov mimoriadnej udalosti. Je to teda obdobie narušenia dosiahnutej úrovne bezpečnosti a stability daného subjektu alebo systému.

Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov definuje:

- Nebezpečné látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi, toxikologickými alebo biologickými vlastnosťami samostatne alebo v kombinácii môžu spôsobiť ohrozenie života, zdravia alebo majetku.
- Ohrozenie je obdobie, počas ktorého sa predpokladá nebezpečenstvo vzniku alebo rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.
- Civilná ochrana je systém úloh a opatrení zameraných na ochranu života, zdravia a majetku, spočívajúcich najmä v analýze možného ohrozenia a v prijímaní opatrení na znižovanie rizík ohrozenia, ako aj určenie postupov a činností pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí.
- Evakuácia je odsun ohrozených osôb, zvierat, prípadne vecí z určitého územia.
- Ukrytie je ochrana osôb v ochranných stavbách pred možnými následkami mimoriadnych udalostí.
- Núdzové ubytovanie je zabezpečenie dočasného bývania osôb ohrozených alebo osôb postihnutých následkami mimoriadnej udalosti.
- Núdzové zásobovanie je zabezpečenie dočasného minimálneho stravovania, minimálnych dávok pitnej vody a poskytovanie ďalších základných potrieb osobám postihnutých mimoriadnou udalosťou v medziach existujúcich podmienok na prežitie, najmä dodávok elektrickej energie, zabezpečenia tepla a základné zdravotnícke zabezpečenie.
- Sebaochrana je pomoc vlastnými silami a prostriedkami, ktorá sa zameriava na ochranu vlastnej osoby a jej najbližšieho okolia a smeruje k zmierneniu alebo

k zamedzeniu pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti.

- Integrovaný záchranný systém (IZS) je komplex vyčlenených súčastí (štátnych orgánov, obcí, súčastí ozbrojených síl, záchranných útvarov, občianskych združení a ďalších právnických a fyzických osôb) a koordinácia ich činnosti pri záchranných, likvidačných a lokalizačných prácach v priebehu krízových javov.
- Záchranné práce sú činnosti na záchranu života, zdravia osôb a záchranu majetku, ako aj na ich odsun z ohrozených alebo postihnutých priestorov. Súčasťou záchranných prác sú činnosti na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti a vytvorenie podmienok na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti.
- Improvizovaná ochrana osôb sa používa v prípadoch, kedy nie sú k dispozícii prostriedky individuálnej ochrany osôb. A slúžia na ochranu dýchacích ciest a povrchu tela. Ochrana dýchacích ciest je najdôležitejšia, pretože dýchacie orgány – ústa a nos sú hlavnou vstupnou bránou nebezpečných látok do organizmu.

Požiar je podľa zákona číslo 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi každé nežiaduce horenie, pri ktorom vznikajú škody na majetku, životnom prostredí alebo ktorého následkom je usmrtená alebo zranená fyzická osoba alebo uhynuté zviera. Požiar je tiež nežiaduce horenie, pri ktorom sú ohrozené životy alebo zdravie fyzických osôb, zvieratá, majetok alebo životné prostredie.

Povodeň:

- a) prechodné výrazné zvýšenie hladiny vodného toku, pri ktorom bezprostredne hrozí vyliatie vody z koryta vodného toku, alebo sa voda z koryta vodného toku už vylieva,
- b) stav, pri ktorom je dočasne zamedzený prirodzený odtok vody zo zrážok do recipienta a dochádza k zaplaveniu územia vnútornými vodami,
- c) stav, pri ktorom z dôvodu odchodu ľadov, vzniknú ľadové zátarasy, ľadové zápchy a iné prekážky v koryte vodného toku a hrozí vyliatie vody z koryta vodného toku alebo sa voda z koryta vodného toku už vylieva,
- d) stav, pri ktorom z dôvodu extrémnej zrážkovej činnosti dochádza k zaplavovaniu územia, alebo,
- e) stav, pri ktorom z dôvodu poruchy alebo havárie vodnej stavby hrozí vyliatie vody z koryta vodného toku alebo sa voda z koryta vodného toku už vylieva.

Nebezpečenstvo povodne je situácia charakterizovaná najmä

- dlhotrvajúcimi výdatnými atmosférickými zrážkami a ich rýchlym odtokom do vodných tokov,

- varovnou meteorologickou predpoveďou extrémnych zrážok,
- zvýšeným odtokom z topiaceho sa snehu a nebezpečným odchodom ľadov,
- rýchlym vzostupom hladiny vodného toku s predpokladom dosiahnutia stupňov povodňovej aktivity,
- vznikom mimoriadnej udalosti na vodnej stavbe (Ochrana pred povodňami, 2010).

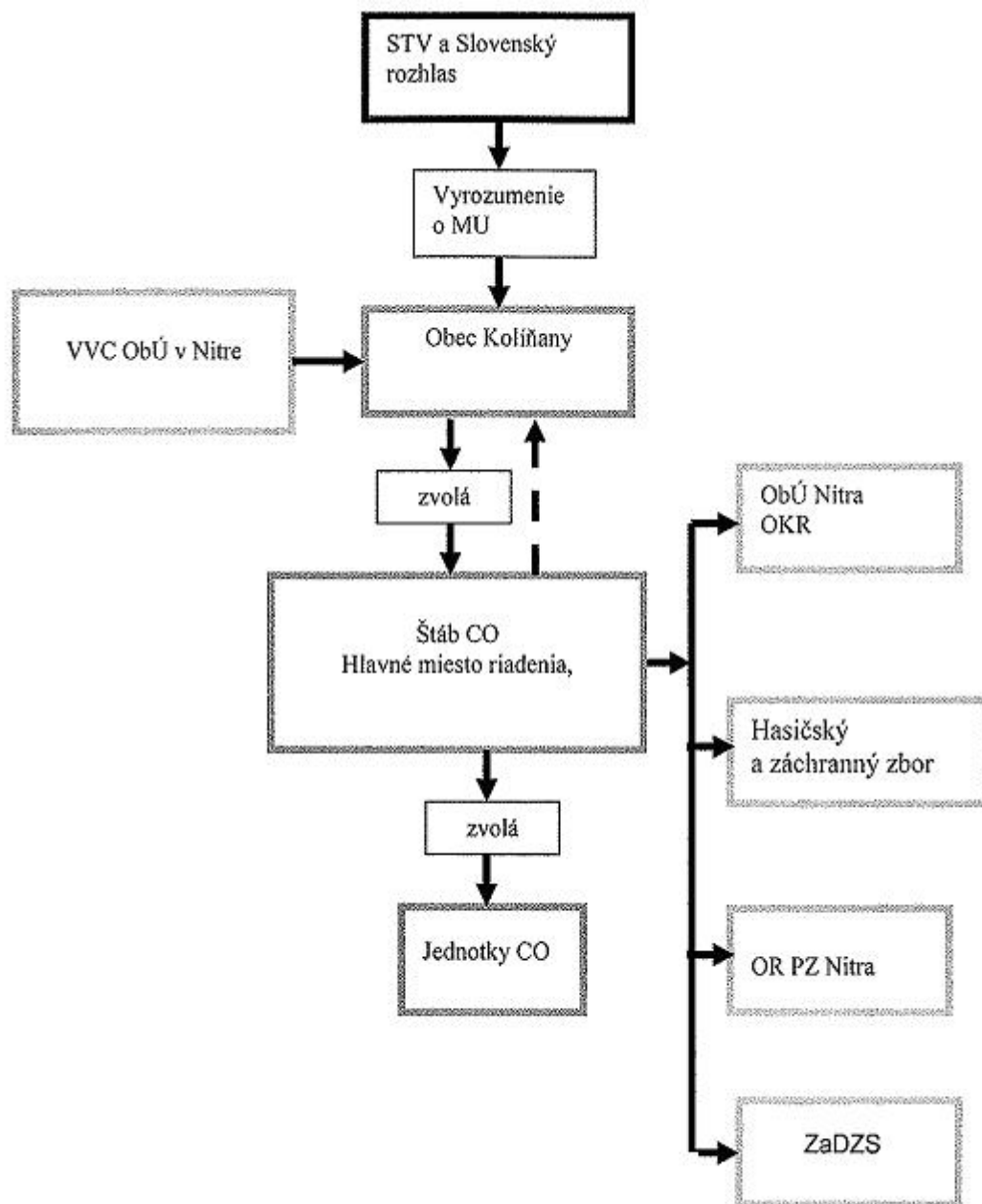
1.2 Krízový manažment, krízové riadenie

Krízový manažment je možné definovať ako systém a metódy riešenia krízových situácií. Krízový manažment je tvorený na úrovni vlády, územných a miestnych orgánov, riadiacich orgánov podnikov a organizácií, je prepojený s vedením zložiek IZS, ale i dobrovoľných záchranárskych organizácií, ktoré slúžia na riešenie mimoriadnych udalostí. Podstatnou súčasťou krízového manažmentu je krízové plánovanie (Sedlák, 2001).

Plnenie úloh krízového riadenia v rezorte Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v rámci sekcie krízového manažmentu a civilnej ochrany zabezpečuje odbor krízového manažmentu. Plní úlohy v oblasti krízového manažmentu v Bezpečnostnom systéme Slovenskej republiky, vypracovania dokumentácie ministerstva na obdobie krízovej situácie, zabezpečovania sekretariátu ústredného krízového štábu a krízového štábu ministra vnútra, prípravy a vykonávania cvičení krízového manažmentu, riešenia, krízového plánovania hospodárskej mobilizácie u subjektov hospodárskej mobilizácie v pôsobnosti ministerstva, riadenia a koordinovania plnenia úloh integrovaného záchranného systému a výkonu stálej služby, nepretržitej obsluhy vyznamievacieho a varovacieho centra Slovenskej republiky (Novák a i. 2005).

1.3 Legislatívny rámec zastrešujúci problematiku

Vysvetľuje OcÚ, kto informuje, oboznamuje s problematikou, ktorou sa ďalej zaoberá obecný úrad. Zvoláva štáb CO, ktorý nasledovne zvoláva rôzne organizácie, inštitúcie, potrebné na ochranu obyvateľstva, zdravia ľudí a majetku (obr. 1).

Obr. 1: Organizácia informačného toku v prípade vzniku MU

Zdroj: OcÚ Koliňany, 2006

Zákony zastrešujúce problematiku týkajúce sa ochrany obyvateľstva, a opatreniam proti rôznym haváriám.

1. Ústavný zákon č. 460/1992 Z. z. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
2. Ústavný zákon č. 181/2006 Z. z. zo dňa 16. marca 2006, ktorým sa mení a dopĺňa ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.
3. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení zákona NR SR č. 222/1996 Z. z., zákona č. 117/1998 Z. z., (úplné znenie zákona č. 261/1998 Z. z.), zákona NR SR č. 252/2001 Z. z. zo 14.6.2001 zákona NR SR č. 416/2001 Z. z. z 20.9.2001, 261/2002 Z. z., 515/2003 Z. z., 479/2005 Z. z. a 568/2005 Z. z.
4. Zákon NR SR č. 10/2006 z 13. decembra 2005, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení zákona č. 579/2004 Z. z. a v znení zákona č. 567/2005 Z. z.
5. Zákon NR SR č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov.
6. Zákon NR SR č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2 CIEĽ PRÁCE

Cieľom predloženej bakalárskej práce je zhodnotiť činnosť obecného úradu v obci Kolíňany pri riešení vybranej krízovej situácie, ktorou je zásobovanie vodou v krízových situáciách a analyzovať silné a slabé stránky obce, ako aj konkrétnej činnosti obecného úradu z hľadiska riešenia vybranej krízovej situácie.

3 METODIKA PRÁCE

3.1 Charakteristika obce

1.Charakter obce: - Poloha – Územie katastra obce Kolíňany sa nachádza na juhozápadnom Slovensku v Nitrianskom kraji, kde sa úrodná rovina Podunajskej nížiny začína mierne dvíhať do vrchov Tribeča. Obec Kolíňany leží približne 10 km severovýchodne od okresného, krajského mesta Nitra, v miestach prechodu Tribečského pohoria do Žitavskej pahorkatiny, čo podmieňuje značnú členitosť okolitého terénu. Územie hraničí s katastrami obce: zo severu Jelenec, severozápadne Žirany, západne Dolné Štitáre, juhozápadne Pohranice, južne Host'ová, juhovýchodne Čeladice a východne Beladice (Obr. 3, Obr. 4). Najdlhšie katastrálne hranice má s obcami Jelenec a Žirany. Katastrálna výmera obce je 1250 ha k 1.1.1990 (OcÚ Kolíňany, 2006).

Po stránke geomorfologickej tvorí južná časť katastrálnej hranice severný okraj Podunajskej nížiny s nadmorskou výškou do 200 m. n. m. Menšia severozápadná časť je vyplnená Tribečským pohorím. Toto pohorie sa tiahne v smere od juhozápadu k severovýchodu a začína sa vrchom Zobor (588 m. n. m.). Priemerná nadmorská výška Nitrianskej a Žitavskej tabule sa pohybuje okolo 150- 180 m (OcÚ Kolíňany, 2006).

Prírodné danosti - úrodná pôda, priaznivé klimatické pomery a výhodná poloha dala tomuto územiu charakter poľnohospodárskeho strediska.

Prírodné pomery: - najnižšia nadmorská výška: 160 m.n.m.

- najvyššia nadmorská výška: 200 m.n.m.

Presný názov je : OBEC KOLÍŇANY, námestie L. A. Aranyi 528, 951 78 Kolíňany. Obec sa nachádza juhovýchodne od mesta Nitra má 1479 obyvateľov. Z uvedeného počtu je 845 obyvateľov pracovne aktívne a 634 obyvateľov pracovne neaktívne. Katastrálna výmera obce je 1250 km². Hustota obyvateľov je 113 obyvateľov na km². Sídlo obecného úradu je v centre obce v dvojpodlažnej budove stojacej na námestí L. A. Aranyi (OcÚ Kolíňany, 2006).

Počet obyvateľov – r. 2009 (k 4.1.): 1479

Počet domov: 450 (r. 2009)

Význam obce: Kolíňanský kameňolom - sa rozprestiera v severozápadnej časti svahu na ploche 21,26 ha. Ťaženou surovinou je vápenec, ktorý patrí k neobnoviteľným a vyčerpatelným prírodným zdrojom. Lom je v súčasnosti ťažený a je v súkromnom vlastníctve firmy KAMENŇOLOMY A ŠTRKOPIESKY, a.s. Zlaté Moravce.

Ročne sa v ňom vyťaží 250 – 300 tis. ton vápenca, pričom množstvo závisí od požiadavky trhu. Kameňolom je funkčný už približne 50 rokov a technológia spracovania je stará približne 25 rokov. Naďalej sa ráta s jeho aktívnym využívaním, pretože pri ročnej ťažbe 400 tis. ton je predpokladaná zásoba vápenca vypočítaná na ďalších 50 rokov. Vyťažený vápenec sa v areáli lomu drví na malé frakcie a využíva sa na stavebné účely, na saturáciu kalov pri výrobe cukru, na chemickotechnologické účely a na iné priemyselné účely (poštrkovanie ciest).

Infraštruktúra:

- plynovod- je, v roku 1996 sa začala plynofikacia obce
- vodovod- je, všetky ulice
- kanalizácia- je, pripojene všetky ulice
- čistička odpadových vôd- je
- iné siete – verejné osvetlenie – výbojové
- zdravotníctvo – nie je
- školstvo – MŠ: 22 detí
ZŠ: 62 detí
- obchody – 3 potraviny, 1 drogéria, 1 papiernictvo
- prevádzky – 1 pohostinstvo, 1 internetová kaviareň s barom, pošta, 2 krát autoservis
- dopravná sieť – cesty: štátna cesta 2. triedy, štátna cesta 3. triedy, miestne účelové cesty spevnené, chodníky

História krízových stavov – povodne v obci:

2. Popis vodárenského systému:

- odkedy je obec zásobovaná vodou: r. 1995
- zdroj (zachycovadlo): Gabčíkovo
- upravovňa vody: čistiareň blízko obci Kolíňany, pri rybníku
- vodojem: blízko obce Kolíňany, v lese.
- rozvodný systém (vetvený alebo okružový):
- vodná plocha: Kolíňanský rybník

3.2 Štruktúra obecného úradu Kolíňany

štatutárny zástupca obce Kolíňany- starosta obce - Ing. Balkó Róbert
referent pre dane a poplatky, evidencia obyvateľov - Balková Adriana
mzdová účtovníčka, štatutárny zástupca PVPS Kolíňany - Cimermanová Mária

ekonómka - Farkašová Aurélia
zriadenkyňa (upratovačka) - Bányiová Ľudmila
vedúca školskej kuchyne - Szalayová Eva
kuchárka školskej kuchyne - Andrašková Jarmila
pomocná sila v kuchyni - Lukacsovicová Mária
vedúci PVPS - Bányi Jozef
pracovník PVPS, obsluha ČOV - Čiling Michal
pracovník PVPS - Bárcsi Igor
PVPS – Podnik verejnoprospešných služieb

3.3 Použité metódy a spôsoby spracovania údajov

K danej problematike sme získali demografické údaje od obecného úradu Kolíňany, ďalej sme pracovali s materiálmi a informáciami z predmetu Zásobovanie vodou v krízových situáciách.

V bakalárskej práci sme použil nasledovné metódy:

- Analýza – preštudovanie materiálov a získavanie poznatkov, všeobecná orientácia o skúmanej problematike
- Vedecká abstrakcia – výber a definovanie úloh z krízového manažmentu
- Porovnávanie – skúmané javy sú porovnané s inými analogickými javmi
- Indukcia a dedukcia – formulácia
- SWOT analýza - ak je cieľ jasne definovaný, SWOT analýza sa môže použiť ako manažérska podpora k dosiahnutiu tohto cieľa:

Silné stránky – interné / vnútorné atribúty / vlastnosti organizácie, ktoré jej môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa

Slabé stránky – interné / vnútorné atribúty / vlastnosti organizácie, ktoré jej môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa

Príležitosti – externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť organizácii k dosiahnutiu cieľa

Ohrozenia - externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť organizácii k dosiahnutiu cieľa

Správne prevedenie SWOT analýzy je základom, pretože ďalší krok k úspešnému plánovaniu závisí práve od SWOT analýzy. Je dôležité dodať, že SWOT analýza je len jednou z metód kategorizácie a má tiež svoje slabé stránky. Napríklad vyvoláva u spoločností tendenciu k vytváraniu zoznamov namiesto toho aby ich prinútila rozmýšľať o tom, čo je naozaj dôležité pri dosahovaní cieľa. SWOT môže vyústiť do nekritického zoznamu položiek bez prioritizácie, z ktorého sa môže zdať, že (slabé) príležitosti vyvažujú (veľké) hrozby.

Je dôležité tiež dodať že SWOT analýza je jednou z metód kategorizácie a má tiež aj svoje slabé stránky. Ako napríklad vyvoláva u spoločnosti tendenciu k vytváraniu zoznamov, namiesto toho aby ich prinútila rozmýšľať, že čo je naozaj dôležité pre dosiahnutie daného cieľa.

Z technických prostriedkov využívame (MS WORD, MS EXCEL).

Pre zber materiálov využívame primárny a sekundárny zber údajov.

4 VLASTNÁ PRÁCA

4.1 Možné krízové situácie a činnosť obecného úradu pri ich riešení

4.1.1 Ohrozenia obce

Časť územia obvodu Nitra sa nachádza v 30 km pásme okolia JEZ Jaslovské Bohunice a časť v 20 km pásme okolia JEZ Mochovce. Do toho pásma spadá aj časť obce Kolíňany, ktorá je v 20 km pásme ohrozenia v sektoroch 11, 12, 13, 14. Veľkosť ohrozeného priestoru v km² predstavuje 12,5, kde sa predpokladá s ohrozením 1444 osôb.

Obec Kolíňany nie je priamo ohrozená žiadnym väčším vodným zdrojom.

Obec má vlastný zdroj vody z ktorého sú zásobovaní obyvatelia obce. Ak by bol kontaminovaný zdroj verejného vodovodu, toto by postihlo aj územie obce Kolíňany.

Ďalšie možné riziká úniku nebezpečných látok sú pri cestnej preprave. Zdroj nebezpečia predstavuje štátna cesta č. 65 v smere Nitra – Banská Bystrica po ktorej sa prepravujú nebezpečné látky najmä riedidlá a acetylén.

V územnom obvode obce Kolíňany sa vyskytuje inverzná oblasť, kde sa v jej dôsledku vyskytujú časté námrazy a v prípade výdatného sneženia i snehové kalamity. Tu v oblasti obce v dĺžke 2,5 km môžu nastať nebezpečné úseky.

Následkom živeľnej pohromy, havárie, katastrofy alebo požiaru môže prísť k ohrozeniu výpadku energií. Pri výpadku energie tiež hrozí prerušenie dodávky vody.

Nemožno vylúčiť aj teroristické použitie toxických chemických látok a biologických prostriedkov. Toto je zákerné a ráta s oneskorenou reakciou na vzniknutú skutočnosť. Preto je dôležité včas rozpoznať príznaky použitia týchto prostriedkov.

Aj anonymné oznámenie o uložení bomby alebo nebezpečnej látky sa často zameriava na vyvolanie strachu a paniky. Ako objekt sú zvolené priestory s väčším sústredením ľudí. Aj keď väčšinou ide o planý poplach, treba počítať s tým, že anonymná vyhrážka môže byť skutočná.

Pri mimoriadnej udalosti sú ohrozené životy, zdravie a majetok ale aj životné prostredie. V prípade MU bude potrebné zabezpečiť, minimálne dávky pitnej vody, stravu a poskytovanie základných potrieb osobám postihnutých MU v medziach existujúcich podmienok na prežitie, najmä dodávky elektrickej energie, zabezpečenie tepla a základného zdravotníckeho zabezpečenia.

Obec môže byť ohrozená aj nepriaznivými poveternostnými javmi (snehovými kalamitami, námrazami, búrkam a víchricami). Pri mohutných teplotných inverziách trvajúcich niekoľko dní sa vyskytujú silné námrazy.

Možné ohrozenia vodného zdroja

- a) vodovod je plne závislý na elektrickej energii, nakoľko v prečerpávacej stanici sa nachádza elektrickým prúdom poháňané čerpadlo,
- b) znečistením rôznymi nežiaducimi látkami, čo by následné prečistenie vodného zdroja netrvalo krátky čas,
- c) vodovodná sieť sama o sebe nie je ohrozovaná povodňami,
- d) mimoriadnymi klimatickými podmienkami (vysoké teploty a pokles zásob surovej vody na výrobu pitnej vody)

Spotreba vody

Počet domov v obci: 450

Počet obyvateľov 1479

Bežná spotreba vody: $130 \text{ l/deň} \times 1479 = 192\,270 = 192 \text{ m}^3/\text{osoba/deň}$

V prípade zníženia zásob vody z dôvodu mechanického poškodenia vodného zdroja sa vyhlasujú regulačné stupne podľa aktuálneho zníženia o 15, 30 a 70%. To v prípade ak mechanické poškodenie nespôsobí väčšie ako 50 percentné zníženie kapacity vodného zdroja.

Konkrétne sa vyhlasujú pri týchto hodnotách:

Regulačný stupeň č. 1: $210\,560 \times 0,85 = 178\,976 \text{ l.osoba}^{-1}.\text{deň}^{-1}$

Regulačný stupeň č. 2: $210\,560 \times 0,7 = 147\,392 \text{ l.osoba}^{-1}.\text{deň}^{-1}$

Regulačný stupeň č. 3: $210\,560 \times 0,3 = 63\,168 \text{ l.osoba}^{-1}.\text{deň}^{-1}$

Tieto regulačné stupne vyhlási starosta obce prostredníctvom obecného rozhlasu. V platnosti sú do odvolania. Odvoláva ich taktiež starosta obce prostredníctvom obecného rozhlasu.

Ak nemožno zabezpečiť dodávku pitnej vody verejným vodovodom v dôsledku zničenia vodovodu, alebo pri závažnej poruche, bude zabezpečené náhradné zásobovanie cisternovými vozidlami.

V prípade krízovej situácie, akou sú napr. povodne, či znehodnotenie vodného zdroja, bude zabezpečené núdzové zásobovanie. Pri núdzovom zásobovaní bude spotreba vody obmedzená na $15 \text{ l.osoba}^{-1}.\text{deň}^{-1}$

Dodávka bude zabezpečená nasledovne:

Potrebné množstvo vody : $1479 \times 15 = 22\,185$ litrov.

Počas prvých troch dní budú 2 cisternové vozidlá zásobovať obec pitnou vodou 1krát denne:

- jedno vozidlo s kapacitou 12 000 litrov bude umiestnené pri futbalovom štadióne FK Kolíňany

- druhé vozidlo s kapacitou 12 000 litrov bude umiestnené pri Obecnom úrade

V prípade pretrvávania núdzového stavu dlhšie ako 3 dni, táto dodávka bude zabezpečovaná 2krát denne.

1-3 deň

$1479 \times 15 \text{ l} = 22\,185 \text{ l} \cdot \text{deň}^{-1} = 22 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$

3 dni: $22 \times 3 = 66 \text{ m}^3$

2 x denne:

- jedno vozidlo s kapacitou 12 000 litrov bude umiestnené pri futbalovom štadióne FK Kolíňany

- druhé vozidlo s kapacitou 12 000 litrov bude umiestnené pri Obecnom úrade

Z týchto cisterien bude možné čerpať vodu aj pre zásobovanie hospodárskych zvierat.

4.1.2 Stanovenie zodpovednosti za plnenie prijatých úloh a opatrení na základe platných právnych noriem

Za plnenie úloh civilnej ochrany zodpovedá v rozsahu ustanovenom Zákonom č. 42/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov vláda, ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy, iné ústredné štátne orgány, obvodné úrady, obce, právnické osoby a fyzické osoby. Pri plnení týchto úloh spolupracujú v rozsahu ustanovenom týmto zákonom s obdobnými inštitúciami iných štátov.

Povinnosťou Obecného úradu Kolíňany, zabezpečiť ochranu života, a majetku svojich občanov a vytvárať podmienky na prežitie pri mimoriadnych udalostiach a počas vyhlásenej mimoriadnej situácie.

Za plnenie úloh CO v obci Kolíňany zodpovedá starosta obce. Na zabezpečovaní úloh CO v objekte sa podieľajú zamestnanci obecného úradu a vybraní obyvatelia obce na základe určenia do štábu a odborných jednotiek CO.

Z toho vyplývajú pre osoby zaradené do štábu a odborných jednotiek CO tieto konkrétne zodpovednosti:

Štáb CO obce Kolíňany:

- Sleduje, zhromažďuje a vyhodnocuje správy o vzniknutej mimoriadnej situácii
- Zabezpečuje varovanie obyvateľstva a vyznamenie osôb pri zmene situácie a počas vykonávania záchranných prác
- Organizuje opatrenia na zabezpečenie ochrany obyvateľstva
- Pripravuje návrhy a spracúva príkazy na vykonanie ZP

- Organizuje a riadi činnosť odborných jednotiek CO
- Organizuje súčinnosť odborných jednotiek s ostatnými nasadenými zložkami integrovaného záchranného systému
- Organizuje a riadi materiálne, technické a zdravotnícke zabezpečenie
- Kontroluje plnenie určených úloh a poskytuje pomoc odborným jednotkám CO a ostatným zložkám IZS pri vykonávaní ZP

Vedúci štábu CO:

- Zabezpečuje plnenie úloh civilnej ochrany v obci, s prihliadnutím na jeho potreby
- Plní úlohy stanovené vedúcim štábu
- Organizuje spracovanie plánovacích dokumentov
- Pozná analýzu obce
- Navrhuje organizáciu štábu a odborných jednotiek CO v obci
- Pripravuje a riadi zasadnutia štábu CO obce
- Organizačne zabezpečuje prípravu a výcvik štábu a odborných jednotiek CO
- Spracováva návrhy materiálov na rokovanie vedúceho štábu za oblasť CO

Velitelia odborných jednotiek CO:

- Poznajú príslušníkov svojej jednotky, podieľajú sa na doplnení organizácie, vedú určenú dokumentáciu (zoznam príslušníkov jednotky a spôsob ich vyrozumenia)
- Poznajú materiálne zabezpečenie jednotky
- Vykonávajú prípravu a výcvik jednotky, hodnotia jej vycvičenosť
- Poznajú zdroje nebezpečenstva ohrožujúcich územie obce, charakter mimoriadnych udalostí, ich následky a spôsoby ochrany
- Poznajú miesto dislokácie jednotky a náplň jej činnosti
- Zdokonaľujú a upevňujú vedomosti a návyky pri riadení jednotky pri likvidácii následkov mimoriadnej udalosti

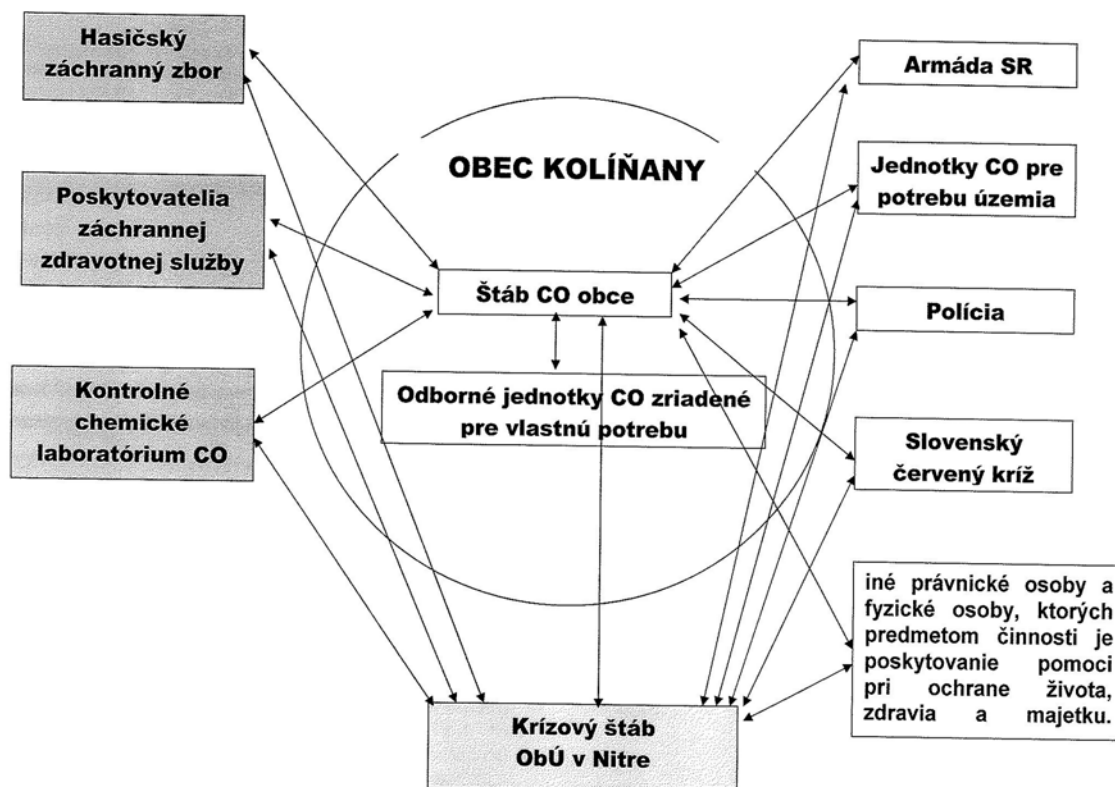
Pri uvádzaní jednotky do pohotovosti:

- zabezpečujú vyrozumenie a zvolávanie príslušníkov jednotky a zhromažďujú ich na určenom mieste
- zabezpečujú doplnenie jednotky na plný počet

- v súčinnosti so skladníkom a ďalšími určenými funkcionármi zabezpečujú vybavenie a doplnenie jednotky plánovaným materiálom a technikou
- skompletizujú a preskúšavajú prevádzkovú spôsobilosť materiálneho vybavenia a prostriedkov individuálnej ochrany
- v súčinnosti s funkcionármi obce riešia ubytovanie a stravovanie príslušníkov jednotky
- zoznamujú príslušníkov jednotky s miestom dislokácie, s povinnosťami a správaním sa po vzniku mimoriadnej udalosti
- organizujú urýchlené praktické precvičenie odbornej činnosti jednotky
- podľa pokynov vedúceho štábu stanovujú percento pohotovosti v určenom mieste dislokácie, ostatným príslušníkom určujú dosiahnuteľnosť
- po vykonaní plánovaných opatrení hlásia spohotovenie jednotky a jej početný stav

Po vzniku mimoriadnej udalosti:

- získavajú údaje o MU, udržiavajú spojenie so štábom CO mesta, hlásia stav a pohotovosť jednotky a situáciu v mieste dislokácie
- predkladajú návrhy na využitie zložiek IZS ako i vlastných odborných jednotiek CO
- organizujú presun do priestoru nasadenia
- na základe písomného príkazu vedúceho objektu organizujú vykonávanie záchranných prác, vydávajú vlastné rozkazy, riadia činnosť jednotky, udržiavajú súčinnosť s ostatnými jednotkami a nasadenými zložkami IZS
- dbajú na dodržiavanie zásad bezpečnosti práce
- organizujú striedanie a odpočinok jednotky
- nepretržite sledujú vývoj situácie a v prípade potreby prijímajú vlastné rozhodnutia
- usilujú o maximálne využitie dostupnej techniky a zabezpečujú jednotku potrebným náradím a materiálom
- sú pripravení dokladovať stav a priebeh ZP
- po splnení úloh hlásia ukončenie činnosti, zabezpečujú vyvedenie jednotky z priestoru nasadenia a obnovenie jej pohotovosti
- v ďalšom sa riadia pokynmi vedúceho štábu (Obr.2)

Obr. 2: Organizácia informačného toku po vzniku MU

Zdroj: OcÚ Kolíňany, 2006

4.2 Riešenie krízovej situácie

4.2.1 Výpadok elektrického prúdu

Nakoľko je celá obec napojená na vodovod, ten napojený a poháňaný elektrickým prúdom, tak zásoby vody by vystačili asi na jeden deň, lebo vodojemy nie sú postavené na najvyšších miestach obce a teda samospádom by nevystačilo na viac (ak by boli vybudované vodojemy vyššie, tak by zásoby vody vystačili na 3 dni), ale je možné vodu z vodojemov potom brať ručne. Druhotným následkom výpadku elektrického prúdu by bolo prerušenie dodávky plynu, čo slúži v niektorých domácnostiach na kúrenie a tak tiež aj na varenie.

4.2.2 Povodeň

Pri povodni môže byť poškodené potrubie v dolnej časti obce. Pokiaľ ale nebude znehodnotený vodný zdroj, tak väčšia časť obce bude vodou zásobovaná aj pri takomto stave. Pre postihnutú časť obce bude v tom prípade zabezpečené núdzové zásobovanie na už spomínaných miestach a v množstvách, ktoré si bude vyžadovať rozsah poškodenia a čas na

jeho odstránenie. Povodeň môže nastať pri veľkých zrážkach vody, alebo topiacom sa snehu z okolitej hory a tiež z okolitých svahov, ktoré by všetku vodu, topiaci sa sneh nahromadil do dolnej časti obce, tá by bola riziková, na koľko sa nachádza v miernej kotline. Obec Kolíňany nie je vystavená väčším rizikám povodní pretože v blízkosti obce nepreteká žiadna rieka a nie je umiestnená ani vodná priehrada, iba rybník, ale ten pre obec nepredstavuje žiadne riziko, lebo v prípade potreby sa dá vypustiť a je umiestnený od obce (obytných domov) dostatočnú vzdialenosť.

4.2.3 Znehodnotenie vodného zdroja

Pri znehodnotení vodného zdroja akýmkoľvek spôsobom bude na dobu pozastavená voda z vodovodu až kým sa neodstránia závady znehodnoteného vodného zdroja. Vtedy nastáva núdzové zásobovanie vody, spotreba vody bude obmedzená na 15 l .osoba⁻¹.deň⁻¹. Dodávka bude zabezpečená, počas prvých troch dní budú 2 cisternové vozidlá zásobovať obec pitnou vodou 1krát denne jedno vozidlo s kapacitou 12 000 litrov bude umiestnené pri futbalovom štadióne FK Kolíňany, druhé vozidlo s kapacitou 12 000 litrov bude umiestnené pri Obecnom úrade. V prípade pretrvávania núdzového stavu dlhšie ako 3 dni, táto dodávka bude zabezpečovaná 2krát denne.

4.3 Všeobecné ustanovenia, riadiace zložky a výkonné zložky v obci Kolíňany

4.3.1 Všeobecné ustanovenia

Evakuácia obyvateľstva je súhrn organizačných, materiálnych a technických opatrení, ktoré smerujú k včasnému a organizovanému odsunu obyvateľstva. Evakuácia sa vykonáva z dôvodu nevyhnutného časového obmedzenia pohybu osôb na ohrozenom území.

Evakuáciou sa rozumie odsun ohrozených osôb, domácich zvierat, prípadne vecí z určeného miesta. Evakuácia obyvateľstva z ohrozeného územia po vzniku MU patrí medzi základné opatrenia v rámci kolektívnej ochrany.

Evakuácia sa vykonáva z dôvodu nevyhnutného časového obmedzenia pohybu osôb na ohrozenom území:

- krátkodobo s možným návratom osôb do 72 hodín
- dlhodobo s možným návratom osôb po 72 hodín

Časové obmedzenie pobytu osôb na ohrozenom území sa určí spravidla pri vyhlásení evakuácie.

Obyvateľstvo sa vyzoomieva o vyhlásení evakuácie prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

4.3.2 Riadiace zložky

Základný riadiaci prvok pre evakuáciu obyvateľstva v prípade vzniku MU a po vyhlásení MS je štáb obce spolu s obvodným úradom Nitra, odborom civilnej ochrany a krízového riadenia. Uvedený odbor je oprávnený a povinný vydať vstupné podklady a údaje pre obec a výkonné zložky obyvateľstva. Zároveň musí koordinovať činnosť jednotlivých spracovateľov opatrení. Vedúci krízového štábu obce ustanovuje obecnú komisiu pre núdzové zásobovanie obyvateľstva, ako svoj odborný koordinačný orgán.

Obecný úrad Koliňany podľa Rozhodnutia vydaného Obvodným úradom v Nitre evakuuje do obce Jelenec s počtom obyvateľstva 1490, ktoré v prípade havárie jadrovej elektrárne Mochovce je ohrozené rádioaktívnou kontamináciou.

4.3.3 Výkonné zložky

Pre vecné plnenie a plánovanie núdzového zásobovania v oblasti stanovenia a núdzového ubytovania vyčleniť:

- právnické osoby, fyzické osoby, ktoré vlastní alebo prevádzkujú zariadenia určené na stravovanie, ubytovanie alebo ktoré umožňujú dočasný pobyt osôb, sú povinné na vyzvanie obce podieľať sa na vypracovaní plánu ubytovania a stravovania evakuovaných osôb
- určené jednotky CO pre vlastnú potrebu
- zamestnanci obecného úradu doplnených z radov obyvateľstva

Ich úlohou je:

- zabezpečovať obyvateľstvo pitnou vodou
- zabezpečovať obyvateľstvo stravovaním (minimálne 1 denne pripraviť ako teplé jedlo)
- vykonávať kontrolu zdravotnej nezávadnosti a hygienický dozor
- poskytovať núdzové zásobovanie ďalšie základné potreby (ošatenie, obuv a pod.)
- poskytovať núdzové ubytovanie obyvateľstvu v prípade potreby

4.4 Evakuácia v obci Koliňany

4.4.1 Znenie vyhlásenia evakuácie

Na základe informácii z OcÚ Koliňany uvádzame príklad znenia vyhlásenia evakuácie v prípade vzniknutej mimoriadnej udalosti.

ZNENIE VYHLÁSENIA EVAKUÁCIE

1. Obvodný úrad ....., obec .....
na základe vzniku (nebezpečenstva vzniku) mimoriadnej udalosti .....
.....
(druh, charakter mimoriadnej udalosti) vyhlasuje na území .....
(obvod, obec) evakuáciu, ktorá sa začne dňa ..... o ..... hodine.

2. Obvodný úrad ....., obec.....
na základe vzniku (nebezpečenstva vzniku) mimoriadnej udalosti .....
(druh, charakter mimoriadnej udalosti) vyhlasuje na území
..... (obvod, obec) krátkodobú evakuáciu s okamžitým
opustením priestoru, územia ..... a presunom do priestoru
..... po trase ..... (v smere .....)
Čas vyhlásenia evakuácie dňa ..... o ..... hodine.

Poznámka:

Orgán vyhlasujúci a riadiaci evakuáciu môže záväzné znenie doplniť týmito údajmi:

- a.) druh a predpokladané následky mimoriadnej udalosti
- b.) spôsob vykonania evakuácie, rozmiestnenie a činnosť evakuačných zariadení
- c.) iné dôležité informácie pre ohrozené obyvateľstvo
- d.) pokyny na usmernenie evakuácie domácich zvierat a vecí

4.4.2 Spôsob vyhlásenia evakuácie v obci Koliňany

Na základe vzniknutej situácie a vyhlásenia evakuácie obvodným úradom v Nitre alebo po vzniku MU na území obce Koliňany sa vyhlási evakuácia pre obyvateľstvo obce.

Evakuáciu vyhlasuje starosta obce Koliňany v prípade vzniku MU v obci Koliňany a po skončení pôsobenia následkov MU ju aj odvoláva. Evakuáciu riadi štáb civilnej ochrany OcÚ Koliňany prostredníctvom pracovníkov zaradených k plneniu evakuačných opatrení.

Po vyhlásení signálu „Všeobecné ohrozenie“, budú na pracoviskách OcÚ prostredníctvom štábu CO informovaní o vzniku MU. Po jeho obdržaní je potrebné:

- naladiť rozhlasový prijímač na stanicu Slovensko 1, alebo televízny prijímač STV 1
- vyrozumieť ostatných zamestnancov OcÚ

- zvolať štáb CO OcÚ Kolíňany na hlavné miesto riadenia, informovať ich o situácií a vydať pokyny k vykonaniu evakuácie
- aktivovať jednotku na obsluhu evakuačného zberného miesta
- prostredníctvom členov štábu CO objektu informovať ostatných zamestnancov OcÚ o vzniknutej situácií a o vykonaní okamžitej evakuácie do bezpečného priestoru
- zabezpečiť potrebnú lekársku starostlivosť a materiálnu pomoc
- vypnúť prístroje, spotrebiče, ktoré by bez dozoru mohli byť nebezpečné
- uzavrieť hlavné uzávery inžinierskych sietí
- dvere a okná nechať uzatvorené, vypnúť klimatizačné a ventilačné zariadenie
- prekontrolovať, či všetky osoby určené k evakuácií opustili svoje domy

4.4.3 Pokyny pre vedúcich úsekov

- úlohou každého vedúceho je zabezpečiť klud na svojom úseku
- previazať informáciu od člena štábu CO o vzniknutej situácií a o vykonaní okamžitej evakuácie do bezpečného priestoru
- zabezpečiť vykonanie potrebných opatrení na jednotlivých úsekoch uzatvorenie inžinierskych sietí, okien, dverí, vypnutie hlavných uzáverov elektrického prúdu a plynu
- zabezpečiť organizované opustenie OcÚ a objektu a vykonať evakuáciu do bezpečného priestoru
- zabezpečiť zdravotnícku starostlivosť a materiálnu pomoc po dobu evakuácie
- po celú dobu evakuácie dodržiavať pokyny poriadkovej jednotky CO a jednotky na obsluhu evakuačného zberného miesta

4.4.4 Úlohy odborného zabezpečenia evakuácie

Poriadkové a bezpečnostné zabezpečenie

Zabezpečenie poriadku v evakuačných zariadeniach bude vykonávané príslušníkmi poriadkovej jednotky CO obce nasledovne:

- evakuačné zberné miesto – p. OcÚ Jelenec
- stanica nástupu evakuovaných – p. OcÚ Kolíňany

Bezpečnosť a usmernenie dopravy vrátane samovoľnej evakuácie, ochranu a zabezpečenie pokoja a poriadku v evakuačných zariadeniach, zaisťovanie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky na evakuačných trasách, pôsobiť pri preventívnych opatreniach na zabránenie vzniku a šíreniu paniky a rozširovaní a poplašných správ, spolupracovať s orgánmi miest a obcí na vedenie evidencie pobytu občanov a zabezpečovať identifikáciu

míttvol je úloha OR PZ v Nitre. Táto povinnosť mu vyplýva z vyhlášky MV SR č. 75/1995 Z.z. o zabezpečovaní evakuácie v znení neskorších predpisov. OR PZ v Nitre má k tomuto spracovaný „Plán činnosti OR PZ v Nitre pri zabezpečovaní evakuácie“.

Dopravné zabezpečenie

Preprava osôb z obce Kolíňany do obce Jelenec zabezpečuje SAD Nitra podľa spracovanej grafickej prepravy osôb, prepravu batožiny evakuovaných zabezpečujú súkromný prepravcovia na základe dohody s ObÚ v Nitre – odborom dopravy a cestného hospodárstva na základe našej objednávky evakuačnej prepravy:

Obec Kolíňany – počet osôb 1490, prepravná vzdialenosť 4 km.

- čas pristavenia vozidiel – 4 hodiny po vyhlásení evakuácie.
- dopravné prostriedky – 2 autobusy pre 110 osôb – počet obrátov - 1 x 6
  - 1 autobus pre 70 osôb – počet obrátov – 1 x 5
- preprava batožiny – 63 t - AUTODOPRAVA

Ťahač s návesom – 2 vozidlá

Doprava evakuovaných zo stanice nástupu do miest ubytovania bude realizovaná pešo. Osobná batožina bude rozvezená nákladným vozidlom.

Zdravotnícke zabezpečenie

Pre zdravotnícke zabezpečenie evakuácie v evakuačných zariadeniach určujeme:

- evakuačné stredisko p. OcÚ Jelenec
- stanica nástupu – výstupu p. OcÚ Kolíňany

Pre poskytnutie lekárskej pomoci využijeme miestne zdravotné stredisko a nemocničné ošetrovanie poskytne NsP Nitra.

Zásobovacie zabezpečenie

Zásobovacie zabezpečenie rieši samostatná dokumentácia „Núdzové ubytovanie a núdzové zásobovanie“.

4.5 SWOT analýza

Silné stránky: <ul style="list-style-type: none"> • rýchla spolupráca záchranných zložiek po vyhlásení mimoriadnej situácie • možnosť využitia blízkych zdrojov materiálu potrebného na zabezpečovacie práce (kamene, piesok, drevo) • poskytovanie potrebnej pomoci pri záchranných prácach aj občanmi obce • dostatočná kapacita miest pre postihnutých a evakuovaných obyvateľov • rýchla a včasná spolupráca postihnutej obce so susednými obcami	Slabé stránky: <ul style="list-style-type: none"> • nedostatok zabezpečovacej techniky v obvode • nedostatočné oboznámenie obyvateľov s danou krízovou situáciou • nutnosť privolania zabezpečovacej techniky z iných okresov a krajov
Príležitosti: <ul style="list-style-type: none"> • zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov v súvislosti so vznikom mimoriadnej udalosti • vytvorenie protipovodňového plánu obce	Ohrozenia: <ul style="list-style-type: none"> • nadmerný výrub stromov v danej lokalite, a tým narušovanie stabilného podlažia a vznik priesakov • vysoká a veľmi rýchla ťažba kameňa v Kolíňanskom kameňolome, a tým neustále zväčšovanie bane

5 DISKUSIA

Špatenková (2004) uvádza, že kríza predstavuje prechodný stav vnútornej nerovnováhy spôsobený kritickými udalosťami alebo takými životnými udalosťami, ktoré vyžadujú zásadné zmeny a riešenia. S tvrdením autorky súhlasím a doplnil by som ešte, že je to prechodný stav, ale do negatívneho, určite nie do pozitívneho, ktoré si vyžadujú ako autorka píše zásadné zmeny a riešenia na odvrátenie tej danej krízy, ak sa dá, alebo aspoň o jej zmiernenie, lebo kríza môže ovplyvniť naše životy na toľko, že život po kríze už nikdy nemusí byť taký ako pred krízou.

Šimák (2001) hovorí, že kríza predstavuje odchýlku od rovnovážneho stavu, rozhodný okamih alebo časový úsek, po ktorom nasleduje obrat vo vývoji. Je to teda zložitý a nebezpečný stav v živote spoločnosti, v prírode a v technologických procesoch, ktorého negatívne dôsledky môžu vážne ohroziť ich funkciu, prípadne aj existenciu. S tvrdeniami autora súhlasím, že kríza predstavuje odchýlku od rovnovážneho stavu a doplnil by som ešte že krízou sa treba zaoberať hneď od zárodku a keď sa dá tak ju aj predvídať a robiť všetko preto aby sa neuskutočnila. Kríza ohrozí naše životy negatívne. Môže ohroziť naše životy, zvieratá, majetky, prírodu, ekonomiku a môže ešte napáchať veľa ďalších materiálnych škôd, ktoré sú veľa krát nevyčísliteľné. Pravda je že škody na ľudských životoch sú najväčšie škody, ktoré treba najviac chrániť.

6 NÁVRH OPATRENÍ

- v obci Kolíňany by sme navrhovali opatrenia ako rozšíriť sieť rozhlasov po celej dedine až k poslednému domu,
- roznášať letáky o možných ohrozeniach, krízových situáciách a ako sa pri nich chovať, chrániť svoj život, život svojich blízkych a v druhom rade aj ako chrániť svoj majetok pred takými možnými vzniknutými mimoriadnymi situáciami,
- zlepšiť komunikáciu medzi obyvateľmi a obecným úradom Kolíňany, prostredníctvom mnoho ďalších letákov obsahujúcich veľa užitočných informácií a rád, a tak tiež aj rozhlasom, komunikovať s obyvateľmi čo najčastejšie,
- školiť a preškoľovať pracovníkov civilnej ochrany, aby získavali ako nové tak aj staré poznatky vylepšene o opatrenia ako najlepšie chrániť životy a majetky obyvateľov obce Kolíňany,
- oboznámiť obyvateľov obce kto je v obci pracovník civilnej ochrany, aby sa mohli v prípade potreby naňho obrátiť kedykoľvek, ako v práci tak aj u pracovníka CO doma,
- organizovať rôzne bezplatné kurzy ako napríklad kurz prvej pomoci, rôzne kurzy o nebezpečných látkach, ako sa pred nimi chráni po infikovaní ako chovať a veľa ďalších užitočných kurzov.

7 ZÁVER

Udalosti, ku ktorým denne dochádza všetkým pripomínajú nebezpečenstvá hroziace ľudstvu od mimoriadnych udalostí rôzneho pôvodu. Najzávažnejším a najrizikovejším problémom z hľadiska mimoriadnych udalostí a následného riešenia krízových situácií v obci Kolíňany je znehodnotenie vodného zdroja a teda zásobovanie vodou v krízových situáciách. Táto krízová situácia je veľmi nebezpečná pre zdravie obyvateľstva ak sa na ňu neprikladá dostatočný dôraz. Je potrebné sa dôsledne pripraviť na túto krízovú situáciu, ale samozrejme aj na iné, ktoré by mohli v súvislosti s poruchou, či chybou nastať.

V našej práci sme dospeli k výsledkom, ktoré charakterizujú pripravenosť obce Kolíňany pri riešení krízovej situácie, všeobecne pri riešení rôznych mimoriadnych udalostí ako výpadok elektrického prúdu, povodeň, ale predovšetkým sme sa venovali znehodnoteniu vodného zdroja a následne sme vypracovali plán zásobovania vodou v krízových situáciách. V obci Kolíňany je určený štáb civilnej ochrany obce, ktorý sleduje činnosť a chod vodárni v obci a v prípade znehodnotení, ihneď pozastaví vodu a oznámi to príslušnému štatutárnemu zástupcovi obce, teda starostovi. Starosta následne koná podľa plánu zásobovania vodou v krízových situáciách, ktorý je žiadaný a nevyhnutný pre ochranu života a zdravia.

Cieľ práce sa podarilo dosiahnuť stanovením silných a slabých stránok, či už pripravenosť na vznik mimoriadnej udalosti, zriaďovaní a fungovaní jednotiek civilnej ochrany, rozdelení zodpovednosti pri krízovom riadení, spolupráci s jednotkami integrovaného záchranného systému a samotných záchranných prác súvisiacich s vyzvoľnením obyvateľstva, zdravotnou starostlivosťou a ukrytím respektíve evakuáciou. Zistili sme však aj nedostatky, ktoré toto územie ohrozujú a predovšetkým Obecný úrad Kolíňany by mal tieto nedostatky riešiť, pretože prispievajú k nedôkladnej príprave krízového plánovania dokonca počas havárie k obmedzeniu či spomaleniu záchranných prác ako aj evakuácie.

8 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. BUZALKA, Juraj. 2001. *Vybrané otázky teórie krízového manažmentu a civilná ochrana*. Bratislava, tlačiareň MV SR 2001. 47 s. ISBN 80-8054-165-5.
2. GOZORA, Vladimír. 2000. *Krízový manažment*. Nitra : SPU, 2000. 182 s. ISBN 80-7137-802-X.
3. HORÁČEK, Jiří. 1997. Podstata, priebeh a vplyv psychickej záťaže na manažérov pri riešení krízových situácií. Zborník z 2. Vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou. Žilina: VF ŽU, 1997. 137 s. ISBN: 80-88829-16-X.
4. NOVÁK, Ladislav a iní. 2005: *Krízové plánovanie*, Žilinská univerzita v Žiline, 2005. 208 s. ISBN 80-8070-391-4
5. *Ochrana pred povodňami*, 2010
www.portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx?CatID=41&etype=2&aid=1032
6. *OcÚ Kolíňany*, 2006
7. REPKA, Igor – UBREŽIOVÁ, Iveta. 2002. *Manažment krízových situácií*. Nitra: SPU, 2002. 125 s. ISBN 80-8069-128-2.
8. SEDLÁK, Mikuláš. 2001. *Manažment*. Edícia EKONÓMIA, Bratislava: vyd. IURA EDITION, spol. s r.o., 2001. 378 s. ISBN 80-89047-18-1.
9. ŠIMÁK, Ladislav. 1999. Význam krízového manažmentu na prelome tisícročia. In: *Riešenie krízových situácií v špecifickom prostredí*. Zborník zo 4. vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou. ŽU Žilina, 1999, 44 s. ISBN 80-88829-44-5.
10. ŠIMÁK, Ladislav. 2001. *Krízový manažment vo verejnej správe*. 2. vyd. Žilina: FŠI ŽU, 2001. 245 s. ISBN 80-88829-13-5.
11. ŠIMÁK, Ladislav - FILIP, Stanislav. 2006. *Manažérstvo rizík a krízových situácií vo verejnej správe*. Bratislava : Merkury spol. s.r.o., 2006. 208 s. ISBN 978-80-89143-43-6.
12. ŠPATENKOVÁ, Naděžda. 2004. *Krize: psychologický a sociologický fenomén*. Praha : Grada Publishing a. s., 2004. 129 s. ISBN 80-247-0888-4.
13. Ústavný zákon č. 460/1992 Z .z. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
14. Ústavný zákon č. 181/2006 Z. z. zo dňa 16. marca 2006, ktorým sa mení a dopĺňa ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.
15. www.maps.google.com , 2010

16. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení zákona NR SR č. 222/1996 Z. z., zákona č. 117/1998 Z. z., (úplné znenie zákona č. 261/1998 Z. z.), zákona NR SR č. 252/2001 Z. z. zo 14.6.2001 zákona NR SR č. 416/2001 Z. z. z 20.9.2001, 261/2002 Z. z., 515/2003 Z. z., 479/2005 Z. z. a 568/2005 Z. z.
17. Zákon NR SR č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
18. Zákon č. 387/2002 Z.z. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 21. júna 2002 o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu.
19. Zákon NR SR č. 10/2006 z 13. decembra 2005, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení zákona č. 579/2004 Z. z. a v znení zákona č. 567/2005 Z. z.
20. ŽÁRY, Ivan. 2004. Dá sa kríze vyhnúť? In Riešenie krízových situácií v špecifickom prostredí: 9. medzinárodná vedecká konferencia. Žilina : Žilinská univerzita v Žiline, 2004. 34 s. ISBN 80-8070-273-X.

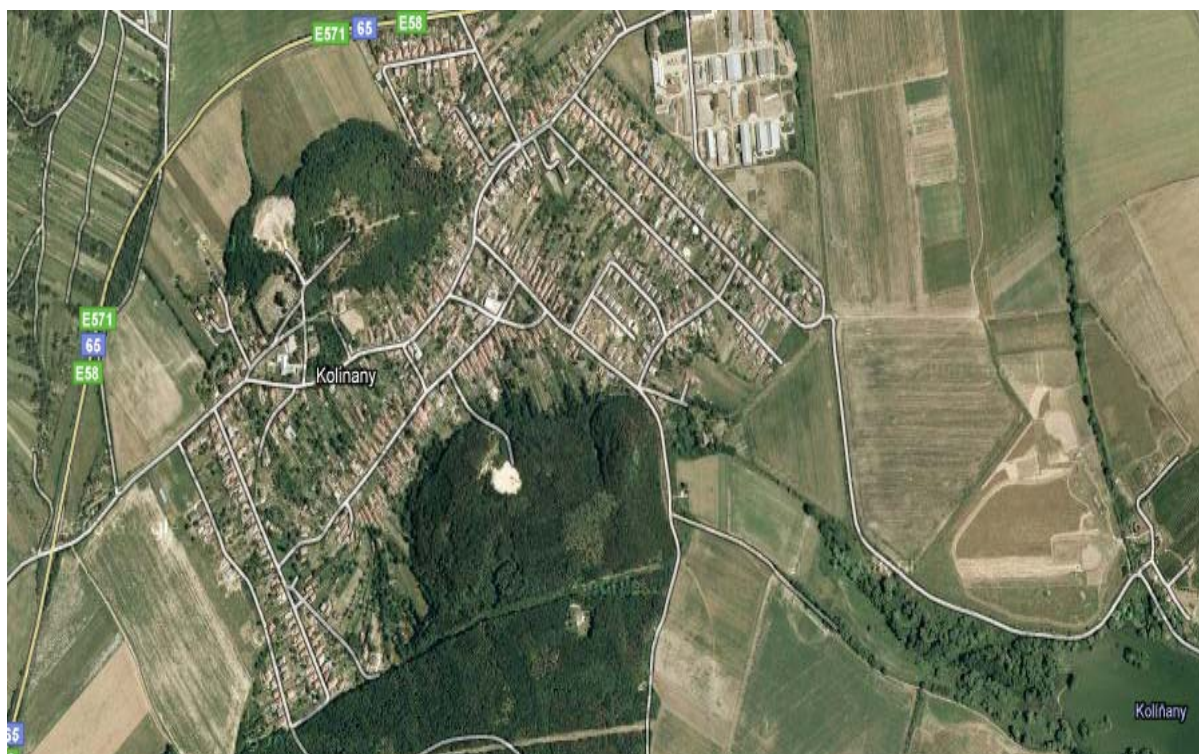
Prilohy

Obr. 3 Erb obce Koliňany

Zdroj: OcÚ Koliňany 2006

Obr. 4 Letecká snímka obce Koliňany

Zdroj: www.maps.google.com , 2010